

Nr 36

Utlåtande i anledning av motioner angående värnpliktigs sjukpenningavgift.

Andra lagutskottet har behandlat två till lagutskott hänvisade motioner, I: 291 av herr *Pettersson, Karl Gustav*, och fru *Landberg* samt II: 325 av fru *Lindberg m. fl.*

I motionerna, som är likalydande, har yrkats, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om sådan ändring i allmänna försäkringslagen att anmälningsförfarandet i samband med värnpliktigs befrielse från grundsjukpenning eller tilläggsjukpenning ålägges i motionerna angivna myndigheter och att erforderlig lagtext härför utarbetas.

Gällande bestämmelser

Försäkrad som visst år är inskriven hos allmän försäkringskassa skall i princip för nämnda år enligt lagen om allmän försäkring erlägga sjukförsäkringsavgift.

Den som är placerad i sjukpenningklass, d. v. s. har inkomst av förvärvsarbete om minst 1 800 kronor årligen, är berättigad till sjukpenning. Enligt 3 kap. 15 § i lagen utgår emellertid ej sjukpenning för tid då försäkrad fullgör värnpliktstjänstgöring eller vapenfri tjänst. Detsamma är förhållandet då försäkrad vistas på vissa anstalter, såsom fångvårdsanstalt och ungdomsvårdsskola.

I sjukförsäkringsavgiften ingår en del som avser försäkringskassans utgifter för sjukpenning. Denna avgift för sjukpenning utgår för varje månad under vilken den försäkrade varit placerad i sjukpenningklass. Den som fullgör tjänstgöring såsom värnpliktig eller har vapenfri tjänst, kan enligt 19 kap. 6 § lagen om allmän försäkring befrias från avgiften för varje hel månad av tjänstgöringstiden. En förutsättning härför är att han hos kassan gör framställning om avgiftsbefrielse inom två månader från tjänstgöringens slut.

Motionerna

I motionerna anföres bl. a. följande.

Den värnpliktige måste enligt nu gällande bestämmelse anhålla hos den militära myndigheten, eller motsvarande myndighet för den som gör vapenfri tjänst, om ett intyg vilket styrker att militärtjänst respektive vapenfri tjänst fullgjorts. Intyget skall innehålla uppgift om under vilken tid sådan tjänstgöring fullgjorts.

Enligt vad som inhämtats från försäkringskassa inträffar det ej sällan att den värnpliktige antingen på grund av förbiseende eller på grund av bristande kännedom om möjlighet att erhålla avgiftsbefrielse under ovan angivna förhållanden försummar att i föreskriven tid göra framställning om sådan avgiftsbefrielse.

Detta förhållande kan ej anses tillfredsställande.

Anmälningsskyldigheten borde enligt vår uppfattning i stället åvila vederbörande militära myndighet eller beträffande vapenfri tjänst den myndighet eller institution hos vilken dylik tjänst göres eller länsarbetsnämnd.

Utskottet

Sjukpenning enligt lagen om allmän försäkring utgår inte vid sjukdom som inträffar under tid då försäkrad fullgör värnpliktstjänstgöring eller vapenfri tjänst. Å andra sidan kan den försäkrade för varje hel månad av tjänstgöringstiden befrias från den del av sjukförsäkringsavgiften som avser grundsjukpenning och tillägssjukpenning. En förutsättning härför är dock att han hos vederbörande försäkringskassa gör framställning om avgiftsbefrielse inom två månader efter tjänstgöringens slut.

I förevarande motioner hävdas att det ej sällan inträffar att värnpliktiga på grund av bristande kännedom om bestämmelsen försummar att ansöka om avgiftsbefrielse. Motionärerna anser att de nuvarande reglerna bör ändras så att den försäkrade automatiskt får avgiftsbefrielse genom att anmälningsskyldighet om tjänstgöringen åläggs militära eller motsvarande myndigheter.

Utskottet instämmer i motionärernas åsikt att den nuvarande ordningen för ansökan om avgiftsbefrielse inte är tillfredsställande och att man bör eftersträva ett system med direkt kontakt mellan försäkringsorgan och vederbörande myndigheter. Från den 1 juli 1971 är avsikten att de värnpliktiga skall registreras efter ett nytt system som bygger på datamaskinell behandling. Utskottet har inhämtat att detta möjliggör att man på ett administrativt enkelt sätt kan gå över till en sådan ordning som föreslås i motionerna. Frågan om hur en sådan övergång skall genomföras är föremål för överläggningar mellan riksförsäkringsverket och värnpliktsverket. Motionärernas önskemål synes alltså kunna bli tillgodosett inom en tämligen snar framtid.

Med hänvisning till det anförda får utskottet hemställa,

att motionerna I: 291 och II: 325 inte föranleder någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 10 april 1969

På andra lagutskottets vägnar:

RUTH HAMRIN-THORELL

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från f ö r s t a kammaren: fru Hamrin-Thorell (fp), herrar Lars Larsson (s), Dahlberg (s), Hübinette (m), Wanhainen (s), Österdahl (fp), Högström (s) och Andreasson (cp)*;

från a n d r a kammaren: herr Odhe (s), fröken Wetterström (m)*, fröken Sandell (s), herrar Fredriksson (s), Svensson i Kungälv (s)*, Larsson i Öskevik (cp), fru Sigurdsen (s)* och herr Romanus (fp).

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.